

Drugo je život

Gotovo dvije trećine djece u romskim naseljima žive ispod granice siromaštva. Prema izvještaju više romskih organizacija, osim prosjačenja, 19,4 odsto pripadnika romske populacije je izloženo seksualnom iskorišćavanju. Sankcija za to nema

• NIČIJA BRIGA: Djeca prosjaci

Kada sam 19. avgusta 2013. godine prijavila slučaj dječjeg prosjačenja u Podgorici, prvo pitanje upućeno od strane službenog lica bilo je: „Dobro, zar vi nemate druga posla kada izađete u grad nego da se osvrćete na to ko prosi?”

Aktivistkinja *Instituta socijalne inkluzije* **Teuta Nuraj** u razgovoru za *Monitor* tako podsjeća na svoje iskustvo sa nekim policajcima kojima je „apsurdno” kada neko prijavljuje prosjačenje.

„Zabrinjavajući je podatak da je značajan broj djece koja prose na ulici postao ili je blizu svog punoljetstva, i da su bez ikakvog obrazovanja i stručnih vještina mogu lako postati i žrtve trafikinga”, upozorava Teuta, studentkinja Fakulteta političkih nauka.

U izvještaju *Monitoring građanskog društva o sprovođenju Nacionalne strategije za integraciju*

Roma akcionog plana Dekade inkluzije Roma u Crnoj Gori 2012-2013. navodi se da gotovo dvije trećine djece u romskim naseljima žive ispod granice siromaštva. Dječje prosjačenje je masovno rasprostranjeno, dok sprovođenje sankcija radi zanemarivanja i zlostavljanja djece još nije praksa.

Prema ovom izvještaju koji

je pripremljen od strane koalicija organizacija građanskog društva koju sačinjavaju *Udruženje Egipćana*, *Centar za romske inicijative*, *Građanska alijansa* (koja je vodeća organizacija), *Forum MNE* i *NVO Ruža* se navodi da osim prosjačenja, 19,4 odsto djece iz romske populacije je izloženo i seksualnom iskorišćavanju.

Teuta Nuraj aktivistkinja Instituta socijalne inkluzije: „Zabrinjavajući je podatak da je značajan broj djece koja prose na ulici postao ili je blizu svog punoljetstva. Bez ikakvog su obrazovanja i stručnih vještina i mogu lako postati i žrtve trafikinga”

Prema podacima Vrhovnog državnog tužioca, tokom 2012/2013. podnesene su samo dvije krivične žalbe, u skladu sa članom 219 Krivičnog zakonika, protiv ovih lica. Nijedna žalba nije rezultirala izricanjem kazne.

Godine 2012/2013. Centar za socijalni rad nije pokrenuo nijedan postupak protiv roditelja radi kršenja člana 27 Zakona o javnom redu i miru i člana 219 Krivičnog zakonika Crne Gore. Izvještaj zaštitnika ljudskih prava i sloboda o zaštiti djece od svih vrsta eksploatacije takođe navodi da je većina djece koja su uhvaćena da prose iz romskih i egipćanskih zajednica.

Prema podacima Uprave policije ograničen napredak primijećen je u smislu sprovođenja zvaničnih akcija *Prosjak* i *Prestani da prosiš* u periodu od 1. januara 2012. do 31. maja 2013. godine. U tim akcijama koje su za cilj imale suzbijanje dječjeg prosjačenja i prisilnog rada, u skladu sa Zakonom o javnom redu i miru, podneseno je 19 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka protiv počinilaca prosjačenja.

NVO *Defendologija* centar u partnerstvu sa *Centrom za romske inicijative* iz Nikšića sprovodi projekat pod nazivom *Svratište za djecu ugroženu eksploatacijom od prosjačenja*. U okviru tog projekta rade se edukativne radionice sa djecom i roditeljima djece koja su ugrožena ili se nalaze u potencijalnom riziku eksploatacije i prosjačenja.

Projekat je rezultat težnji NVO-a *Defendologija* centra da se eksploatacija djece svih oblika svede na najmanju moguću mjeru. Svratište je kancelarija gdje djeca ugrožena prosjačenjem i koja su dovedena u rizik uvijek mogu potražiti pomoć ili dobiti zaštitu.

Da je projekat *Svratište* primjer dobre prakse u Nikšiću, govori i podatak da u Centru bezbjednosti Nikšić – preduzimaju mjere na

prosjačenja. U Crnoj Gori ne postoje adekvatni centri koji mogu da prime djecu ugroženu eksploatacijom od prosjačenja na višednevni smještaj.

Fatima Naza iz NVO Centar za romske inicijative Nikšić: „Problem nastaje kada treba zbrinuti žrtve prosjačenja jer u Crnoj Gori ne postoje adekvatni centri koji mogu da prime djecu ugroženu eksploatacijom od prosjačenja, na višednevni smještaj

suzbijanju pojave prosjačenja. Odjeljenje za maloljetničku delinkvenciju u toku 2013. godine podnijelo je 20 prijava za prekršaje iz oblasti Zakona o javnom redu i Zakona o zaštiti od nasilja u porodici (čl. 37 – zanemarivanje djeteta).

Centar za romske inicijative i NVO *Defendologija* rade na prevenciji i zaštiti djece iz romske i egipćanske populacije koja žive u Nikšiću. Oni navode da problem nastaje kada treba zbrinuti žrtve

„Nažalost u Crnoj Gori ne postoje takvi centri. Centar za djecu i mlade Ljubović nije adekvatan za rješavanje ovog problema. Jedino što trenutno odgovarajuće imamo je Svratište za djecu u Nikšiću”, kaže **Fatima Naza** iz *Centra za romske inicijative*.

Konvencija Ujedinjenih nacija o pravima djeteta obavezuje Crnu Goru da svoj djeci koja se nađu na njenoj teritoriji, bilo da su crnogorski državljani ili ne, obezbijedi zaštitu od svih oblika zapostavljanja ili nemarnog postupanja, maltretiranja, eksploatacije, ili bilo kog štetnog iskorišćavanja djetetove dobrobiti i to dok je pod brigom roditelja, zakonskih zastupnika ili bilo koje druge osobe koja se brine djetetu (član 19, 32 i 36 Konvencije o pravima djeteta).

Život je drugo.

Serdan BAFTIJARI

ERSTE Stiftung

*Fellowship for Journalist of Roma/Ashkali/Egyptian Origin 2014-2015
This project has been supported by ERSTE Foundation*